

2. lpp. Grozījumi skolēnu pārvaldījumos.
3. lpp. Deputātu parādi atklāj Regīna Rūmniece.
4. lpp. Svētā Marka laukumā, kur baloži no rokas ēd.
5. lpp. Salidojumam pošoties, vidusskolas pirmo direktoru atceroties.
6. lpp. Linda Zonne un Dāvis Stalts par sevi, Līvu savienību un Līvu fondu.
8. lpp. Vai mums ir ko pieteikt UNESCO Pasaules mantojuma sarakstam?

Redaktora ziņa

Dundadznieks nākamgad

Kopš Dundaga ir apvienojusies ar Kolku vienā novadā, klāt nākuši cilvēki un kultūrvēsturiska teritorija. Jau gadu vienu avīzes lappusi aizņem *Līvu laiks*. Mums arī pilnībā jādrūka visi saistošie noteikumi. Tam visam trūkst vietas. Turklāt avīze ir kļuvusi par lēnu, mēneša beigu notikumiem trīsdesmit dienās uzaug gara bārda.

Novada domes deputāti augusta sēdē lēma no nākamā gada izdot **sešu lappušu avīzi divreiz mēnesī** (izņemot jūniju un decembri, kad iznāks 1 avīze mēnesī). Tāpat gan-

drīz katru mēnesi klāt četras lappuses. Tas dos iespēju ievietot vairāk informācijas, neatsakoties no ierastajām un laika pārbaudi izturējušajām sadaļām, vairāk arī pievērsties notikušā analīzei, izvērst jaunas tēmas.

Vēl preses izdevumu pasūtīšana nav sākusies, bet 2011. gadā viens laikraksta *Dundadznieks* eksemplārs mēnesī varētu maksāt Ls 0,40, pasūtot to *Latvijas pastā*, un Ls 0,45, pārņemot novada pārdošanas vietās.

Alnis Auziņš

Ģirts Kalnbirze: «Man patīk kārtība»

Šī ir negaisa vasara. Šo rindiņu autoru kā zibens no skaidrām debesīm atvaļinājuma laikā ķēra ziņa, ka mūsu novadā mainās izpilddirektori. Darbu sāku tieši tad, kad, Vecā Stendera vārdiem runājot, jau bija iestājies rāms laiks pēc pērķona briesmas. Proti, 10. VIII mūsu novada domes deputāti vienbalsīgi nobalsoja par jauno izpilddirektoru Ģirtu Kalnbirzi.

— **Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi!**
— Esmu dzimis 1975. gada 10. jūnijā Talsos, tur uzaudzis un joprojām dzīvoju.

Beidzu Talsu 1. vidusskolā 9. klases, pēc četru gadu mācībām Kandavas lauksaimniecības tehnikumā kļuvi par diplomētu lauksaimniecības tehniķi mehāniķi, pēc tam studēju Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU), kurā ieguvu ekonomikas bakalaura grādu ar specializāciju tiesību zinībās.

Divus gadus nostrādāju par juriskonsultu piecās toreizējā Talsu rajona pašvaldībās: Lībagos, Strazdē, Ģibuļos, Virbos un Stendes pilsētā. 2000. gadā uzvarēju konkursā uz Laidzes tehnikuma direktora amatu, un skola manā laikā pārtapa par profesionālo vidusskolu. Piedalījies Laidzes pašvaldības vēlēšanās, kļuvi par deputātu, un 2003. gadā mani ievēlēja par Laidzes pagasta padomes priekšsēdētāju. Tur nostrādāju līdz 2009. gada pašvaldības vēlēšanām, bet līdztekus tam 2005. gadā mani ievēlēja par Talsu rajona padomes priekšsēdētāju. Šo amatu pildīju nepilnus trīs gadus un atkāpos pēc paša vēlēšanās. 2009. gada pašvaldību vēlēšanās mani ievēlēja par Talsu novada deputātu, bet 2009. gada decembrī noliku mandātu.

— **Kāpēc atkāpāties no šiem amatiem?**

— No rajona padomes priekšsēdētāja amata atteicos ģimenes iemeslu dēļ, ar novada deputāta pienākumiem bija tā: pusgadu biju bez darba, ar novada deputāta ieņēmumiem nevar izdzīvot, tāpēc nolēmu iestāties bezdarbniekos, lai saņemtu pabalstu. To arī izmantoju līdz 10. augustam, kad kļuvi par Dundagas novada izpilddirektoru.

— **Jums vēl ir darba pieredze?**

— Jā, no 2002. līdz 2009. gadam strādāju LLU par lektoru: pirmajam kursam lasīju lekcijas tiesību pamatos, trešajam — uzņēmējdarbības likumdošanā. Vēl divreiz pa četriem gadiem esmu bijis iecelts šīs augstskolas konventa padomnieka locekļa amatā. Esmu darbojies arī Kurzemes plānošanas reģionā un Talsu slimnīcas padomē.

— **Jūsu ģimenes stāvoklis?**

— Astoņus gadus esmu laulībā, mana dzīvesbiedre strādā *Swedbank* Talsu filiālē, un mēs audzinām meitu Kati, kurai drīz būs seši gadi.

— **Jūs aicināja strādāt pie mums novada domes priekšsēdētājs. Vai bija grūti izlemt?**

— Nē. Pirmkārt, tāpēc, ka nebija darba. Turklāt man būtu žēl, ja darba dzīve tā iegrozītos, ka nevarētu

izmantot pašvaldību sistēmā iegūto pieredzi.

— **Ko vaicāja mūsu deputāti, ar jums iepazīstoties?**

— Vēlējās uzzināt, vai es šādu darba maiņu neuztveru kā kritienu uz leju, no lēmējvaras pārstāvja kļūstot par izpildvaras īstenošanu. Nē, tā neuzskatu. Man vienmēr ir patīcis sadarboties ar cilvēkiem, būt noteikta līmeņa vadītājam un risināt attiecīgas problēmas. Tāpat esmu centies ieviest ko nebijušu. Man jaunais amats patīk.

— **Es saprotu, ka esat jau vairākkārt ticis ar iepriekšējo izpilddirektoru.**

— Jā, uzreiz, līdzko mani uzrunāja. Arī tagad konsultējos, Pēterhofa kungs mani iepazīstināja ar darbiem, iesāko. Diezgan daudzas lietas man pašas par sevi ir skaidras. Ir cita teritorija un uzvārdi, bet būtība ir stipri vienāda. Jā, ir konkrētas situācijas, ir arī atsevišķas īpašas ēkas, kā pils, ir jūras piekraste. Tas man ir jauns izaicinājums.

— **Jūsu priekšgājējs, labi pārzinot teritoriju un cilvēkus, gan atzina, ka esot pārsteigts, cik daudz šajā darāmā, sarežģītāk, nekā iedomājies.**

— Pašvaldībai ir daudz funkciju un tas nav viegls darbs. Jautājums ir, cik katrs speciālists ir gatavs veltīt laiku, lai iedziļinātos, lai atrastu konkrētam jautājumam vislabāko risinājumu. No tā veidojas darāmā apjoms. Var jau pārskriet pāri un strādāt ķeksīša pēc, bet var lūkot izprast līdz saknei. Katrā ziņā man patīk kārtība.

— **Kārtība savā un citu darbā?**

— Jā, mans pienākums būs daudz vētīt citu darbu. Pēc laika varēsiet vērtēt arī mani.

— **Vai spēsiet vienmēr būt fronte sevī, saskaroties ar viedokļu dažādību sakarsētā gaisotnē?**

— Izpilddirektors nav politiska persona. Man līguma punktos ar pašvaldību uzsvērts, ka jāstrādā pēc

būtības un labākās sirdsapziņas, to liek arī likums. Citu viedokļu dažādība diez vai varētu būt šķērslis izpilddirektora darbā.

— **Kā vērtējat savas saziņas spējas ar cilvēkiem?**

— Līdz šim neesmu dzirdējis pārmetumus, ka nebūtu mācējis ar kādu izrunāties. Laidzes profesionālajā vidusskolā esmu vadījis astoņdesmit cilvēku kolektīvu. Laidzes pašvaldībā bija ap simt darbinieku.

— **Dzīve met savdabīgus likolus. Savulaik jūs diezgan kaismīgi iestājāties par visu toreizējā Talsu rajona apvienošanas vienā novadā. Tagad strādāsi pie mūsu mazajā novadā, kas negribēja pievienoties.**

— Tā bija mana toreizējā pārliecība, un arī tagad domas neesmu mainījis. Ir krietns skaits visādu pētījumu un aprēķinu par dažādiem modeļiem, kas mani pārliecināja par liela novada priekšrocībām. Par to iestājos, to skaidroju cilvēkiem, arī pie jums Dundagā. Tas bija mans redzējums. Bet izlemj cilvēki uz vietas. Dzīvojam demokrātiskā valstī, piespiest nevienam nevar. Kā novadus veidoja valsts mērogā, to esam redzējuši — cik tur bija demokrātijas. Bet katrai pašvaldībai bija iespēja lemt pēc savas prāta.

Visus plusus un mīnus rādīs laiks. Pagājis tikai gads, pagaidām vēl taustāmies..

Bet man tagad ir iespēja strādāt mazā novadā, un no darba viedokļa tas ir vienkāršāk nekā lielā.

— **Gribu jūs citēt un novēlēt to, ko teicāt pirms četriem gadiem, kad jūs intervēju kā rajona padomes priekšsēdētāju: «Vietējām pašval-**

dībām jāapzinās, cik liela ir izpilddirektora loma. Ja šajā vietā ir īstais cilvēks, tur viņam vajadzētu būt ilgstoši. Politiski drīzāk var mainīties».

— Laikam jau tā ir.

Kad strādāju Laidzē par padomes priekšsēdētāju, arī par rajona priekšsēdētāju, nācu pie atziņas par vēlētu amata īpatnību. Vadītājam var būt daudz ideju, bet termiņa beigās nav garantijas, vai viņš darbosies nākamajā sasaukumā. Tā ir mana pārliecība — vadītājam vajag savu komandu, cilvēkus, ar kuriem vislabāk sastrādāties. Par to bijušie darbinieki nedrīkst apvainoties.

— **Kādi ir jūsu vaļasprieki?**

— Palicis viens — medības. Man tās ir piedzīvojums, atpūta, bauda. Uzturoties dabā, sajūtot mieru un klusumu, vari pārvērtēt sevi, sakārtot domas.

Alnis Auziņš

Augustā

29. VIII plkst. 10.00 dievkalpojums **Kolkas** pareizticīgo baznīcā, plkst. 14.00 kapu svētki Kolkas pareizticīgo kapos. Kalpos virspriesteris Nils.

Septembrī

1. IX Zinību diena Dundagas vidusskolā (sākums plkst. 9.30), Kolkas pamatskolā plkst. 9.00 un Mazirbes speciālajā internātpamatskolā. Plkst. 10.30 svētbrīdis Dundagas luterāņu baznīcā.

1. IX Jaunu audzēkņu uzņemšana Dundagas Mākslas un mūzikas skolā no plkst. 11.00 līdz 13.00.

2. IX Jaunā mācību gada atklāšanas Dundagas Mākslas un mūzikas skolā plkst. 15.00.

12. IX plkst. 14.00 pilnā vēlēšanu tikšanās ar ZZS kandidātiem Saeimas vēlēšanās, Andra Daņilenko koncerts.

25. IX Dundagas vidusskolas audzēkņu salidojums, skatīt 5. lpp.!

Deputātu zvaigznājs

Lai nebūtu rūgtums sirdī!

Pēc ilgāka pārtraukuma aicinām uz sarunu mūsu deputātus. Sākam ar Reģīnu Rūmnieci no Kolka — Sporta, izglītības un kultūras komitejas vadītāju.

— Lūdzu, iepazīstiniet ar sevi!

— Esmu dzimusi Rēzeknes rajonā, Maltā, bet skolas gaitas sāku Ģipkā. Pēc diviem gadiem vecāki pārcēlās uz Cēsu rajona Liepas pagastu. Tur pabeidzu astoņgadīgo skolu un turpināju mācīties Limbažu 18. profesionāli tehniskajā skolā par krāsotāju apmetēju. Pēc skolas mani nosūtīja strādāt uz Rojas zivju konservu kombinātu. Drīz vien apprecējos, un no 70. gadu vidus par pastāvīgo dzīvesvietu kļuva Kolka.

Esmu diezgan enerģiska, un droši vien tādēļ gribējās izmēģināt ko jaunu. Trūka speciālistu zivjapstrādē, un es sāku strādāt pie lentes par vēvēju, tad jau par meistari. Neklātienē Rīgas pārtikas rūpniecības un tehnoloģijas tehnikumā izmācījos par zivju apstrādes tehnoloģi. Arī spītības dēļ! Ilgu laiku pavadīju kolhozā *Banga*. Zivjrūpniecībā, kas kļuvusi par manu sirdslietu, esmu nostrādājusi vairāk nekā 30 gadu un mūža lielāko daļu — vienā un tajā pašā vietā. Tagad esmu SIA *Līcis-93*

Kolka ceha vadītāja.

— Jūs nolēmāt kandidēt pašvaldības vēlēšanās, droši vien labi saprotot papildu nastu.

— Esmu visai atklāts cilvēks. Kolkā bija rosīga kultūras dzīve, strādāja laba kultūras darba organizatore Rita Leitendorfa, pati ilgi dziedāju korī *Mare*. Tomēr diezgan daudz kas pagasta dzīvē pēdējos gados mani neapmierināja. Tā bija vienmuļa, par Kolka cilvēkiem un viņu vēlmēm maz rūpējās. Skola, bērnudārzs, Mūzikas skola — katrs ierāvis sevi. Pārējā Kolka palika it kā gaisā karājoties. Nepatika arī tas, kā SIA *Kolkasrags* atdeva privātīpašnieku rokās. Tagad redzu, ka viņi dara arī daudz laba, vērtīga, tur strādā mūsu cilvēki, apgrozās tūristi, bet toreiz tas notika paslepen, intrigu gaisotnē. *Kolkasragam* būtu vienmēr jāizturas koleģiāli pret visiem kolciniekiem, kas šo vietu ir iemīļojuši. Diemžēl tā nenotika arī nesenajos zvejnieku svētkos. Tie ir mūsu, ražotāju, svētki! Mēs taču

skolotājiem vai lībiešiem neuzspiežam, kā un kur viņiem svinēt!

Kandidēt vēlēšanās mani pārliecināja arī Aldons Zumbergs. Tad gan neiedomājās, ka deputāta darbs ir tik ļoti smags.

— Vai kolcinieku dzīvē un izjūtās jaunajos novada apstākļos pa šo gadu ir kas mainījies?

— Noteikti, un uz labo pusi. Pirmkārt, to veicinājusi domes un priekšsēdētāja sapratne, tāpat liela pateicība bijušajam izpilddirektoram par iedziļināšanos Kolka un mazo ciemu problēmās. Visiem par labu nāca tas, ka pašiem ciemu iedzīvotājiem ļāva vēlēt pagasta valdi. Tie tagad ir mūsu cilvēki, kam interesē mūsu problēmas. Arī pārvaldnieks visu pārziņa un nevienam neatsaka. Izdarīgs ir mūsu saimnieciskā dienesta vadītājs,

Problēmu vezumi, ar kuriem nesam tikuši galā gadus desmit, kā ūdenssaimniecībā, sekmīgi iekustināti, vienā gadā daudz izdarīts. Ir saglabāta skola, Mūzikas skola, bērnudārzs, visa infrastruktūra. Darbojas SIA *Kolkasrags*. Mums līdzēts ziemā tikt galā ar sniegu un rudenī ar plūdiem, ir nopirkti ģeneratori. Esam atdzīvojušies!

— Vai mazinājušās bažas par Dundaga kā par nomācošu centru?

— Noteikti. Iedzīvotāji jūt, ka ir labāk. Ja būtu palikuši atsevišķi, tik sekmīgi pastāvēt nevarētu. Regulā-

dāmajai Kolka skolas 50 gadu jubilejai.

Tikpat spraigi darbi noris bērnudārzā. Tur jaunākā vecuma bērnu grupā remontē tualeti. Internāta telpās jālabo centrālās apkures sistēma. Sīkajos kosmētiskā remonta darbos iesaistīti gan darbinieki, gan bērnu vecāki: medmāsa kabinetā ieklāj linoleju, kopā ar vecākiem pārlīmējam tapetes garderobē. Novērsts arī dzeramā ūdens trūkums, jo bērnudārza teritorijā nomainīts ūdensvads.

Paldies Kolka pagasta pārvaldes vadītājam Aldim Pinkenam un Saimnieciskā dienesta vadītājam Ilmāram Gleglu par enerģisko palīdzību!

pildinot ar uzzīmētiem ziediem, radās vienreizējs skats. Kopā strādājot, izveidojās meistardarbnīca — te zīmēja, mazgāja, tīrīja, krāsoja, šuva, sprieda, strīdējās un priecājās I. Grīnīte, R. Balķīte, Līga Enzele, Līne Sirkele, Ilze Kristīna, G. Grasmāne, I. Blūmentāle, Vilnis Sirkelis, Zigmunds Grīnītis, vecāki: Uldis Dūda, Andris Silavs, Mareks Čācs, Gints Šulcs, Gedrass Gorjunovs u.c. Padomus sniedza un brīvo laiku ziedoja Baiba Dūda, Jānis Kovaļčuks un Vladislavs Semaško.

Lūgumam palīdzēt sporta telpas un ēdamtelpas remontam atsaucās Ivo Kalers, Sarmīte un Jānis Ozoliņi, Jānis Apsītis (SIA *Kurekss*), Gunta Abaja, Dina Ludevika, Ilze Kristīna, R. Balķīte, Ēriks Bērzkalns, Zumbergu un Jānbergu ģimenes. Materiālus ziedoja Sandis Hermanis un Māris Vītols (*M&Grīdas*), Ilze Petrovica, Jānis Miķelsons, Ivo Sudmāls, Gunta Mika. Mēbeles ēdamtelpai ziedoja R. Balķīte un Larisa Siliņa. Grīdas segumu vienai no sporta telpām un linoleju 5. grupas mācību telpai piegādāja Arvis Benislavskis. Gunārs Laičāns finansāli atbalstīja sporta inventāra iegādi pirmsskolai. Visi *Kurzemītes* darbinieki ar idejām atbalstījuši sporta zāles un ēdamtelpas remontu un labiekārtošanu. Vija Freimane, Mudīte Jurča, Iveta Stare, I. Feldentāle, Irina Ser-

ri pie mums ierodas speciālisti, priekšsēdētājs un izpilddirektors. Dome mūs finansāli atbalsta.

— Vai kolcinieki bieži pie jums vērsušies kā pie deputātes?

— Jā. Ja varu, tad līdzu. Daudzi gan vēl nesaprot, ka nopietna problēma jāizklāsta rakstiski un tad jāiesniedz domei. Citādi to nerisinās. Nevajag gan prasīt to, ko pats vari nokārtot. Vēl mūsos mājā padomijas gars un šķiet, ka visu pienesīs uz paplātes. Tipiski: mana sēta pludo, pats grāvjus esmu aizracis, bet tagad pieprasu, lai pašvaldība rok vaļā — cita zemē! Grūti ieskaidrot.

Mana priekšrocība ir tā, ka laikam esmu atvērtāka. Tādiem cilvēkiem vieglāk sazināties un risināt samezgļojumus.

— Kā jums mainījies priekšstats par deputāta darbu?

— Nu jau daļa manas sirds pieder arī Dundagai. Esmu to iepazinusi citādi. Redzot atbalstu Kolcai, man gribas vairāk piepalīdzēt Dundagai. Man te patīk atbraukt, te jūtos gaidīta. Patīk pils attīstība, direktora ieceres.

Diemžēl viss nenotiek gludi. Kaut vai nesenā pagātnē samilzums bērnudārzā *Kurzemīte*. Uzskatu, ka tur ir arī daļa deputātu vainas, jo mums pirmajiem jāpamana dūmi. Izrādījās, ka sarežģītos gadījumos neesam pietiekami lietpratīgi. Pašvaldībai vajag juristu! Viņam būtu

daudz darāmā, tas atmaksātos ne tikai naudā, bet arī aiztaupītu nevajadzīgus apbēdinājumus.

Pa laikam jau kaut kas nosāp. Tam jātiek pāri. Tas laikam deputāta darbā ir neizbēgami, un visiem pa prātam neizdarīsi. Diemžēl joprojām neesam īsti iemācījušies spriest par būtību, atstājot malā patiku un nepatiku. To varu teikt gan par mūsu dzīvi Kolkā un satiksmi starp dažādām iestādēm uz uzņēmumiem, gan deputātu darbu. Jā, mīcās gudri diskutēt, lai nevienam sirdī nepaliktu rūgtums.

Alnis Auziņš

Dar man, tēvis, pastaliņas!

Kolka pamatskolā

Direktore Antra Laukšteine:

— Pamatskolā kā ikvienu gadu notiek kosmētiskais remonts — krāsojam klases, gaitenju grīdas, kā arī remontējam vienu klasi. Tā kā skolā bija paredzēts ERAF projekts *Kolka pamatskolas informatizācija*, iegādājoties jaunus datorus, klases remontam izvēlēta datorklase. Diemžēl projekts jau otro reizi ir apturēts, un skolēniem pagaidām būs jādarbojas ar vecajiem datoriem. Tomēr klasē remonts notiek, un telpa paplašināta uz divu gar-

derobju rēķina, lai nākotnē varētu pievienot vēl 2 datorus. Ieguvums ir stiklotā gaitenja siens, kas gaiteni padara ievērojami gaišāku un mājīgāku. Līdz ar durvju nomaīņu izdosis atrisināt aukstuma problēmu vestibilā, jo veco durvju sienā būs papildu radiators.

Šogad pavasara plūdi ietekmējuši grīdas 1. stāvā. Pēc stāvokļa apzināšanas esam droši, ka cauri grīdai neizkritīsīm, jo pamati ir kārtīgi betonēti, tomēr nākamā gada budžetā jāplāno 1. stāva gaitenja un klašu grīdu remonts. Ja izdotos, tad tas būtu labs priekšdarbs gai-

Darbīgā vasara *Kurzemītē*

Irina Jānberga, *Kurzemītes* vadītājas pienākumu izpildītāja:

— Jūnijā labiekārtojām metodisko kabinetu. Skolotājas un viņu palīgi (Inese Veinberga, Ineta Feldentāle, Liene Grīnberga u.c.) šķiroja metodiskos materiālus, kārtoja pēc tēmām mapēs. Sagrupētais ir labi pārredzams un atvieglo skolotājiem darbu. Lai metodiskā kabineta telpas lietderīgi izmantotu, nolēmām tās piedāvāt Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) mākslas nodaļai. Mūsu iestādes pedagogi pēcpusdienās 1–2 reizes nedēļā strādās ar tiem 5–6 gadīgiem bērniem, kuru vecāki domā savas atvasītes pieteikt DMMS.

Vasaras sākumā ar Gunas Balodes neatlaidību tapa priekšauti skolotāju palīgiem, kā arī higiēnas prasībām atbilstošas aizsargplēves smilšu kastēm.

Mēs protam radīt jauku noskaņojumu! Jūnija sākumā bērni priecājās kopā ar ziepju burbulīti (Gunda Grasmāne) un baloniem (I. Veinberga, Ilva Blūmentāle) burbulballītē. Katra skolotāja vadīja vienu rotaļu, izmantojot Talsu novada mūzikas skolotājas Baibas Bricē vadītajosursos gūtās idejas. Vācu komponista un pedagoga Karla Orfa (*Carl Orff*) muzikālajā mācību

metodē galvenais ir darīt ar prieku. Noslēgumā ziepju burbulītis cienāja ar garšīgu saldējumu.

Mēneša nogalē ielīgojām Jāņus. Paldies vecākiem par atsaucību vainadziņu pišanā un Jāņu zāļu lasīšanā! Mūzikas skolotājas Rudītes Balķītes vadībā skandējām tautasdziesmas, gājām rotaļās, pinām kopīgu Jāņu zāļu virtēni. Svētku izskaņā mūs pārsteidza virtuves saimnieces ar milzīgu pupiņu zupas katlu. Vēl jūnijā lielo puķu dobi papildinājām ar jauniem ziemciešu stādiem. Stādus un savu padomu neželēja Inta Osīte, bet savu roku darbu — Dzintara Jānberga.

Darbinieki ar lielu prieku un aizrautību nāca uz darbu arī jūlijā, kad iestāde bija audzēkņiem slēgta. Īstenojām skolotājas Intas Grīnītes ieceri — atjaunot sporta zāli. Jau pērn kopā ar 5. grupas vecākiem tapis oriģināls sporta inventārs mešanai mērķī un plaukti sīkā sporta inventāra novietošanai. Atklājās I. Grīnītes organizatoras talants, viņas ģimenes atbalsts un pieredze remontos, vecāku prasīgā darbošanās un dundadznieku dāsnums.

G. Grasmānei piemīt teicama krāsu un stila izjūta. Krāsojot sienas topošajā ēdamtelpā, no šķietamā defekta, tumšajām sienām, tās pa-

žante, Sarmīte Sirkele, Aija Tālberga, Santa Melkerte, Aija Rudbaha, Inita Kojro labiekārto grupu telpas, aicina vecākus, domā par rītdienu.

31. VII novada pasākumā *Sportiskākais uzņēmums* bijām 3. vietā!

Jūlijā sākām remontēt veļas mazgātavu. Budžetā nauda bija paredzēta tikai kosmētiskajam remontam un profesionālām iekārtām. Kopā ar bijušo novada izpilddirektoru Elmāru Pēterhofu nolēmām lūgt līdzekļus ūdensapgādes, kanalizācijas, ventilācijas, apkures, elektroinstalācijas izbūvei, būvniecības un apdares darbiem. Līdz mācību gada sākumam jāpārbūvē 1. grupas garderobe. Novada dome piešķīra papildlīdzekļus, un remontdarbus veļas mazgātavā sāka SIA *Talsu Spriegums*, J. Kovaļčuks kopā ar savu brigādi remontē 3. un 4. grupas grīdas, bet 1. grupas telpas — Z. Grīnītis.

Pēc brīvdienām jūlijā darbu atsāka 6. un 7. grupa, 40 bērnu. 2010./11. mācību gadā pieteikušies 128 bērni. Nelielas izmaiņas skars pedagogus un tehniskos darbiniekus. Darbiniekiem un audzēkņu vecākiem vēl sirdsgudrību, veselību, savstarpēju cieņu un ieceru izdošanos. Paldies visiem, kas līdzējuši sapost mūsu mazuļu otrās mājas, un atcerieties: «Tāds, kāds tu esi, ir Dieva dāvana tev, bet tas, ko tu da-

ri, ir tava dāvana Dievam».

Vidusskolā

Direktore Aiga Štrausa: — Pirmajā stāvā mūsu tehniskie darbinieki atjaunojuši sienu krāsojumu. Tas paveikts par skolas budžeta līdzekļiem. Vislielākās pārvērtības piedzīvojis otrā stāva gaitenis, kas kapitāli izremontēts. Te viss ir jauns: durvis, sienas — nav vairs veco stikla kluču, pārbetonēta grīda un ielikts jauns klājums, top jauni griesti ar iebūvētiem gaismas ķermeņiem. Te strādā SIA *Stats* no Talsiem, un šie nozīmīgie darbi padarīti ar pašvaldības naudu.

Skolotāja Austra Auziņa: — Jau domājam, kā pie jaunās sienas izvietosim iepriekšējā mācību gada labāko skolēnu fotogrāfijas. Šeit remontu vajadzēja jau sen. Priecājos, ka šo skolas daļu esam saposuši tieši pirms salidojuma.

A.Š.: — Būtiski pārbūvētas arī skolēnu ģērbtuves, izmantojot Lauku atbalsta dienesta finansētā projekta līdzekļus. Te SIA CVS ierīkojusi mūsdienīgu ģērbtuvi ar leti un papildu ģērbtuves sportistiem. Jaunā ģērbtuve nav salīdzināma ar bijušajiem *mazajiem šķūnišiem*. Pavisam neliels remontīnš veikts *Mazās skolas* zālē. Ar prieku gaidām jauno mācību cēlienu!

Dundagas seriāls

APTIIEKA

Turpinājums. Sākums 7. (100.) numurā.

Turpinām stāstīt par aptieku pagājušajā gadsimtā.

Aptieka 60. gados

Lidija Siliņa: — Aptiekas darbs tagad un toreiz — tās ir divas nesa-līdzināmas pasaules. Piecdesmito gadu beigās līdz mums vēl nebija ievilkts ūdens vads. Aptiekāram Sinkam bija kalpojusi sava autonoma sistēma, darbojusies centrālā-pure, tai ūdens nācis no diķa. No kurienes iegūts dzeramais ūdens, to nezinu. Kad Dundagā ieradās Sinkas meita Priedītes kundze, arī viņa to nemācēja pateikt. Nu ja, toreiz jauns skuķis, vējš galvā, kāda interese, no kurienes ūdens nāk! Bet mēs daudzus gadus destilācijas katlam ūdeni nesām no avotiņa. Neatminos, kurā gadā Talsu Sanitāri epidemioloģiskā dienesta direktors Maisuradze pavaicāja: «Kā jūs varat injekciju šķīdumus gatavot vienā mājas galā, ja aseptiskā telpa ir otrā galā?» un uzrakstīja protokolu, ka tādos apstākļos nedrīkstam gatavot injekciju šķīdumus, iepriekš pieklājīgi pajautājams, vai mēs būtu ar mieru... Patiesību sakot, jāatzīst, ka būtu gan un ar dziļu prieku, jo tas mūsu ikdienu ievērojami atvieglotu! Mēs bijām laimīgi! Slimnīca turpmāk saņēma attiecīgos medikamentus gatavā veidā. Finansiāli gan tas nebija viņiem izdevīgi. Ja mēs gatavojām, tas izmaksāja kapeikas, ja saņēma gatavu, tad — pāri par rubli.

Maisuradze bija vella puika, bet saprātīgs cilvēks!

Sanitāriem vajadzēja mazgāt traukus, un viņu pienākums bija arī īpaši apzīmētiem emaljētiem spaiņiem no avotiņa atnest ūdeni destilācijas katlam. Šim nolūkam izmantoja nēšus. Tagad jaunatne nezina,

kas tie tādi. Ja sanitārs bija stingri vecāks cilvēks, tad pārējie gāja palīgā.

Uzvāritu destilēto ūdeni emaljētos katlos nesa cauri asistentu telpai, cauri visai aptiekai uz aseptisko telpu, kur gatavoja šķīdumus, un tie vienmēr bija sterili un atbilda noteikumiem. Bet mūžīgās bailes, ka tikai kaut kas neatgadās!

Kā jauna meitene atnāca Elga

les. Vispārējie noteikumi prasīja, lai aptieka zāles izgatavotu divās stundās. Ja vēl dakteris uzrakstījis *Cito!*, tas ir, neatliekami, tad jo īpaši. Bet pie mums bieži nācās teikt dundadzniekiem: pacietieties, atnāciet pievakarē vai rīt, jo tas, kam jātieks uz Ģipku vai Mazirbi, nevar gaidīt. Gadījās, kāds vecāks cilvēks nervozē, baidoties, ka autobuss neaizbrauc. Mēs viņu drošinājām: ejiet mierīgi līdz autoostai, jums Elga aiznesīs. Un Elgiš, sanitāre Elga Undava, paķēra gatavās zāles, uzskrēja kalnā, un cilvēks tās dabūja.

Aptiekas telpas ar mitru drānu vajadzēja uzkopt trīsreiz dienā. Ja padomā, vai dieniņ, cik smagi darba apstākļi. Bet toreiz neviens tā neizjuta. Darbs ir, tas jāpadara! Galve-

• Ārija Apsīte un Lidija Siliņa, 60. gadi.

Foto no L. Siliņas albuma

Undava. Daudzus gadus strādāja karstajā virtuvē, plīti kurinādama, traukus mazgādama, jo tas bija sanitāru darbs, un ar smiekliem un jautru prātu visu izturēja, it kā nezinot, kas ir nogurums. Kur kaut ko vajadzēja, tur Elga skrēja.

Toreiz vēl daudz ar zirdziņiem brauca. Autobusi kursēja reti. Ja pacients bija ieradies no Mazirbes, tad noteiktā laika vajadzēja dabūt zā-

nais — bija jāizpilda slimnīcas pasūtījums. Un, ja šodien pārdoti visi antrigripīna pulveri, bet slimība te pat apkārt staigā, tad vakarā jāpasež un jāpadara, tas likās dabiski.

Dežūraptieka nebijām, bijām vienmaiņas aptieka, taču, ja kādam ievajadzējās, ārkārtas gadījumos nāca nakts vidū vai svētdienās. Ap-sīte dzīvoja uz vietas, gāja vai nu pie viņas lejā, vai nu pie manis. Kad

Ārija bija dekrēta atvaļinājumā, man vienīgajai bija atslēgas, un cilvēki tā pierada, ka arī vēlāk, kad Ārija atgriezās darbā un es atkal biju tikai receptāre, cilvēki nāca pie manis. Sestdienās jau bija jāstrādā, tad vienīgi nedestilējam ūdeni un negatavojām injekciju šķīdumus.

Šad tad gadījās arī pārpratumi, par laimi, ātri izlabojami. Aizskrēja darbinieks pakal uz māju un iedeva pareizās zāles. Gadījās arī kuriozi. Reiz pati izsniedzu cilvēkam kuņģa sulu, preparātu kuņģa darbībai. Paskaidrojums līdzī. Mājās izlasa un saprot, ka iedots nepareizi. Nāk at-pakaļ, taču nevis kliez un brēc, bet gandrīz pie auss čukst: «Šīs zāles ir zirgiem domātas». Nācās paskaidrot, ka preparāts gan gatavots no zirgu kuņģa sulas, bet paredzēts cilvēkiem.

Starp citu, veterinārsts Blauss visām lopu zālēm rakstīja klāt etilspirtu. Reiz viņu satieku un prasu: vai nevarētu etilspirtu aizstāt ar jēlspirtu? Viņam lielas acis: kā, vai tad jūs tiešām lietojat etilspirtu?

Mūžīgs medikamentu trūkums

Mūsdienās aptiekniekiem ir viegli. Ja ārsts izrakstījis zāles, bet pašlaik aptiekā to nav, atliek pa telefonu pasūtīt firmai, un nākamajā dienā vajadzīgais ir klāt. Bet mums... Nekad tā nebija, ka aptiekā kaut kā netrūktu. Toties bija arī tādi medikamenti, kādus vispār nevajadzēja! Cik bieži tā notika: ierodas cilvēks, iedod recepti, bet mums šīs zāles ir izbeigušās... Zvani nu ārstam un stāsti, lūdzu padomu, ko tagad darīt.

Bet aptiekai bija jāgatavo dažādas zāles un injekciju šķīdumi arī slimnīcai — un tajā 75 gultas! Tā ir lieta, ko mūsdienas aptieknieki vispār nepazīst. Tagad viss nāk gatavs, toreiz pat pulverīši un smērītes bija jāgatavo, bet tas jau vienkāršākais. Kad nāca gripas saslimšana, antigripīna pulverīšus taisīja uz vietas. Tad ne vienu vien vakaru, kad dur-

vis jau bija aizslēgtas, pāris no mums sēdēja asistentu istabā, svēra pulverīšus un locīja papīrīšus, lai no rīta, kad cilvēki nāks ar recepti, būtu, ko izsniegt.

Kad es jau biju vadītāja, līdzko saņēmu preces, piezvanīju uz slimnīcu, lai brīvā brīdī atnākt iepazīties, kas un cik daudz ir atvests. Ja ārsts pats ierodas un redz, ka eifilīns saņemts 5, nevis 50 kastītes, tad lai viņš pats izlemj, kuram slimniekam tas noteikti jāizraksta, bet kurš vēl var iztikt kaut kā citādi.

Uz rajona aptieku Talsos sanitārā mašīna brauca katru dienu. Taču gatavus medikamentus maz ko ve-da. Mums nebija autoklāvu injekciju šķīdumu trauku sterilizācijai. Tāpēc glukozi (glikozi pagājušā gadsimta 60. gados īsu lauku oficiāli dēvēja par glukozi. — Red.) Koha aparātos sterilizējām parastā sterilizatorā uz plīts, un tā vārījās bez pārtraukuma.

Cik reizu lūdzu kolhoza priekšsēdētājam Žanim Grīnvaldam mašīnu, lai aizbrauktu uz Liepāju! Tur atradās mūsu priekšniecība. Galvenā aptieku pārvalde bija Rīgā, nodaļas — Daugavpilī un Liepājā. Sākumā medikamentu preces saņēmām no Rīgas, kaut gan administratīvā pārvaldība atradās Liepājā. Tad viss pārgāja uz Liepājas noliktavām. Savukārt rajona aptieka saņēma preces no Rīgas. Tāpēc reizēm vienu otru trūkstozo medikamentu dabūjām no rajona aptiekas, bet viņi — šo to no mums. Mūžīgi jau kaut kā trūka. Tajās reizēs, kad pati nokļu-vu Liepājā, izstaigāju kabinetu kabinetus. Visu vajadzīgo jau nedabūju, tomēr vairāk, nekā tikai pa telefonu runājot. Meitenes tādās reizēs uz mājām negāja, bet gaidīja aptiekā, lai palīdzētu atvesto izkraut.

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta sagatavošanā L. Siliņai!

Turpmāk vēl.

Visa dzīve man viens ceļojums

Prieks deļot un ceļot

Jūlija otrajā pusē Dace Treinovska un 10 tautisko deju kolektīva Māra dalībnieki, apvienojot deļošanas un ceļošanas prieku, devās uz Eiropiādi Bolcāno Ziemeļitālijā. Stāsta Guntis Kārklevāls, viens no deļotājiem un ceļotājiem.

Braucienā uz Eiropiādi Bolcāno (Itālija) bijām ielānojuši kā nelielu ceļojumu pa Eiropu, no 19. līdz 29. VII. Braucām ar 2 vieglajām mašīnām, bet maršruti abām atšķīrās. Mūsu pirmā pieturas vieta bija Vācijas pilsēta Minhene. Tur nokļuvām, braucot vairāk nekā diennakti no vietas. Kad bijām iekārtojušies viesnīcā (sāka krēslot), devāmies uz pilsētas centru un vecpilsētu. Izgaismotā vecpilsēta izskatījās ļoti skaista. Pilsētas centrā neomulīgu iespaidu atstāja daudzās musulmaņu sievietes, kas pat karstajā laikā staigāja ar aizsegtām sejām un garos mēteļos. Uzskatu — ja esi atbraucis dzīvot uz svešu zemi, jāpieņem tās kultūra, arī gērbšanās veids.

Pa ceļam vēl apstājāmies Insbrukā, kas atrodas Austrijā augstu kalnos. Arī šeit izstaigājām vecpilsētu un priecājāmies par brīnišķīgajiem skatiem — lai arī kur ietu, starp mājām vidēja kalni. Vēl kādi 100 km, un bijām jau nonākuši Bolcāno.

Tā atrodas Dienvidtirolē. Pilsētā ir ap 100 000 iedzīvotāju. Ir 2 oficiālās valodas: itāļu un vācu. Sabiedriskajā transportā pieturas vispirms

nosauca itāļiski, pēc tam vāciski. Starp citu, festivāla dalībnieki varēja braukt par brīvu.

Eiropiādes dalībnieki dzīvoja vienā lielā hallē, kura bija sadalīta, izbūvējot nelielas starpsienas, tā nodalot kolektīvus vienu no otra. Blakus hallei atradās hokeja halle, kurā notika atklāšanas un noslēguma koncerti. Vakaros starp abām hallēm norisēja Eiropiādes dalībnieku saviesīgā dzīve ar deļošanu, dziedāšanu un pūtēju uzstāšanos.

- **G. Kārklevāls un Monta Ķīle Venēcijā pie Lielā kanāla.**
- **D. Treinovska un Ilze Skujeniece-Šķerberga no rokas baro baložus Sv. Marka laukumā.**

un labvēlība visa gājiena laikā: viņi smaidīja, māja ar rokām, karodziņiem, sauca sveicienus. Ļoti šarmanti izklausījās itāļu sveiciens «Čaau!»

Brīvajā laikā Bolcāno uzbraucām kalnos ar vagoniņu pa trošu ceļu. Augšā pavērsās pasakains skats gan

uz kalniem, gan uz mazajiem ciematiņiem un pašu pilsētu. Bija redzami gaumīgi apzaļumoti viesu nami. Balkonus rotāja visdažādākie ziedi. Lejā termometrs rādīja +28 grādus, bet augšā tikai +20.

Ievērojām, ka Bolcāno ir maz iedegušu cilvēku. Arī musulmaņu tur mazāk nekā Vācijā.

Pēc Eiropiādes devāmies uz Venēciju, kur 6 stundas pavadījām, lai apskatītos slavenākās pilsētas vietas — Lielo kanālu, Svētā Marka laukumu ar baložiem, kas ēd no rokas, un gūtu priekšstatu par vienu no pasaules brīnumiem uz ūdens. Dažbrīd pilsētas kanālos satiksme ir kā pie mums lielpilsētu ielās. Tur ir nebeidzami veikali un krodziņi. Jo tuvāk Svētā Marka laukumam, jo dārgāki. Reizi mūžā Venēcijā ir vērts pabūt, jo aprakstīt to nav iespējams.

Uz mājām braucām caur Slovēniju un Horvātiju. Pieturējām Ungārijas pilsētā Egerā, kas pazīstama ar savu vecpilsētas ainavu, ūdens atrakciju parku un vīna pagrabīņiem. Tajos tirgo mājās raudzētu vīnu, kas ir pavisam citādāks nekā rūpnieciski ražotais. Egerā arī pārnākšņojām, lai nākamajā rītā dotos uz mājām.

Folkloras festivāls (Eiropiāde) Bolcāno bija iedvesmojošs un ceļojums pa Eiropu, šķērsojot 10 valstu robežas, — skaists.

Diāna Siliņa

Foto no G. Kārklevāla albuma

To atceramies septembrī

«Es neatzīstu vārdu *nevar*»

Tieši šo tēzi visu mūžu atceras Dundagas vidusskolas 5. izlaiduma absolvents Arnolds Auziņš — teikumu no Dundagas vidusskolas pirmā direktora Indriķa Jansona uzrunas 1945. gada septembrī, atklājot jauno mācību iestādi. Pirmais direktors vidusskolā pilī nostrādāja tikai vienu mācību gadu, un viņam noteikti klājās visgrūtāk — bija jāsāk no nulles un uzreiz pēc kara, jaunos — okupācijas apstākļos. Tagad, gatavojoties vidusskolas salidojumam 25. septembrī un mācību iestādes 65 gadu jubilejai, publicējam I. Jansona meitas Baibas Pelses atmiņas par īso Dundagas posmu un savu tēvu.

Bēgļu gaitās Kurzemē

Mani vecāki dzīvoja un strādāja Rīgā, bet pa vasarām mitinājāmies tēva vecāku jaunsaimniecībā Avotiņi Jelgavas apriņķa Īles pagastā. Tuvoties kara noslēgumam, 1944. gadā devāmies bēgļu gaitās uz Kurzemi. .. Šķiet, ar mazo bānīti nokļuvām Mazirbē. .. Aizbraucām uz Rukšiem, dziļi mežos, kur tuvākās mājas bija 2 kilometru attālumā. Tur sabrauca daudz bēgļu. .. Uz pavasara pusi mūs izdzina no Rukšiem, un mēs apmetāmies Ances pagasta Virpē, mājās pašā meža malā — *Ciemgaļos*. Tēvs [īsu laiku] strādāja kādās lauku mājās, šķiet, *Vīgās*, par skolotāju, lielā istabā mācīja visas 7 klases vienlaikus, katrā pa dažiem skolēniem (dažas droši vien nebija neviena). Kopā gājām pa taciņu gar grāvmalu, tēvs lieliem soļiem pa priekšu, es tecinūs aiz viņa, kamēr iemācījos iet lieliem soļiem kā viņš. ..

.. Reiz Rukšos ieradās mežabrāļi. Viņi zināja, ka saimniece nav nekāda nabadze un ka dēls ir vācu armijā. Naktī daudzjās pie durvīm, un saimniece sauca: «Skolotāj, skolotāj, taisiet vaļā!» Tēvs pēc tam stāstīja, kāda esot bijusi sajūta, kad attaisījis durvis un no tumsas pretī vairāki stobri, gatavi šaušanai. Saimnieci aptīrīja pamatīgi. Šķūnī pārkrāmējuši siena pantu, atraduši balļu ar sāļtu gaļu, cukura maisus un vēl šo to. Virtuvē noņēma no sienas visas sīpolu virtenes. Saimniece sāka blaut: «Apžēlīn, tak sēklai atstāji!» Šie noskaitās un teica: «Tā dullā vecene jāšauj nost!» Tēvs viņus mierināja, ka nav jāklaušās uz vecu cilvēku, kas nejēdz, ko runā. Nenošāva. Man vēl tagad jāpasmaida, ka cilvēks, kam atņem lielas vērtības, brēc dažu sīpolu dēļ.

Pirmais un pēdējais pēriens un ledenīšu metode

Pēc kapitulācijas pārcēlāmies uz Dundagu. Tur dabūju laikam jau vienīgo pērienu, jo citu nespēju atcerēties. Atminos, ka dažkārt tēvs draudēja ņemt nost bikšu siksnu, bet pēriens nesevoja. Augstākais soda mērs bija stāvēšana kaktā. Dažkārt tādos brīžos vecvecmāmiņa pienesā ķebli, taču es sapratu, ka apsēsties nedrīkst.

Skolotāju institūtā, ko mani vecāki bija beiguši, protams, neaudzināja bērnu pāršanai. Ir daudz citu pedagoģijas metožu, kā panākt vēlamo. Taču Dundagas gadījums laikam bija tik briesmīgs, ka visas pārējās metodes likās par maigām.

Visi skolotāji un tehniskie darbinieki dzīvoja turpat pilī (Indriķa Jansona dzīvesbiedre Mirdza mācīja matemātiku. — Red.) vai blakus Lī-

bija izņēmums. Toties uz mūžu sapratu, ka sava prieka pēc sāpināt otru cilvēku, kaut arī tikai ar vārdiem, nav pieļaujams.

Pastāstīšu arī kādu iejūtīgu audzināšanas metodi. Kad nonācām Dundagā, man bija tikai 9 gadi. Mani bieži sūtīja iepirkties, iedeva naudiņu, pateica, kas jāpērk — maize, putraini, jo gandrīz nekā jau nebija — un vienmēr piebilda: par atlikušo nopērc konfektes. Tolaik bija tikai stiklenītes jeb ledenītes. Mazajam bērnam jau zemapziņā sarindojās lietu secība: vispirms maizīte, pats vajadzīgākais, un tad, ja paliek pāri, kārumi. Tolaik to neapzinājos kā audzināšanas metodi, tagad gan. Man savā mūža nācies dzīvot diezgan pieticīgi, bet tas nenomāca, kaut arī ledenītēm dažkārt pietrūka. Bet manām mazmeitām, sākot patstāvīgu dzīvi, ar lielām grūtībām izdodas sabalansēt savu finansiālo stāvokli, jo tamlīdzīgas mācības bērnībā nav bijis.

Subjektīvi par tēva mūža gājumu

Bērnība un agrā jaunība manam tēvam pagāja laukos — Īles muižā — kā kalpu bērnam, pēc tam vecāku jaunsaimniecībā Avotiņi. Lauku sēta ar savu īpašo dzīves ritmu, noskaņu, tradīcijām, vecāku veidotās darba iemaņas jau kopš agras mazotnes audzināja bērnus par atbildības un pienākuma cilvēkiem, godīgiem, labestīgiem, pašizliedzīgiem savas zemes patriotiem. Lauku sētas svētīgo, labvēlīgo un neaizstājamo iespaidu uz savu garīgo pasauli esmu izjutusi arī es, taču domāju, ka tēvam šīs izjūtas bijušas vēl ietekmīgākas un nozīmīgākas, un viņa samērā īsajā mūžā vecāku lauku sēta viņam bija spēcīgs garīgs atspazds pārleistajās dzīves vētrās, spēka un prieka avots, patvērums un mierinājums.

Iespēju iegūt izglītību veicināja galvenokārt māte Otilija. Viņa bija vienkārša lauku sieviete ar 3 klašu izglītību, bet ļoti gaišs cilvēks. Cik noprotu, tēvam Fricim bija atšķirīgs viedoklis. Turklāt Indriķis bija vecākais dēls, kam pienācās mantot saimniecību. Pateicoties manas vecāsmātes nostājam, par skolotāju kļuva arī jaunākā meita Anna. Pārējie divi bērni nebija vēlējušies tālāk mācīties. Skolot divus bērnus jaunsaimniekiem ar 20 ha zemes nebija viegli.

Tēvs, tāpat arī māte Mirdza, mācījās Rīgas Skolotāju institūtā un pabeidza to 1930. gadā. Tā bija neatkarību ieguvušajā valstī jaundibināta mācību iestāde, kas sagatavoja skolotājus jaunās Latvijas valsts

Un atkal skola sauc...

Būsim kopā 25. septembrī Dundagas vidusskolas 65 gadu jubilejā, lai vēlreiz atmiņā nākt skolas dienu laiks!

Šajā dienā skola gaidīs ciemos absolventus, pedagogus un darbiniekus.

No pulksten 13.00 dalībnieki varēs reģistrēties *Lielajā skolā*. Jubilejas svinības sāksies pulksten 14.00 ar svētbrīdi luterāņu baznīcā, bet pulksten 15.00 esošos un bijušos pedagogus un darbiniekus pieņems Dundagas novada domes priekšsēdētājs Aldons Zumbergs.

Pulksten 16.00 stāsimies gājienam, lai 16.30 dotos uz Dundagas pilī, kur pulksten 17.00 sāksies koncerts. Turpinājumā varēsiet baudīt balli pilī un vidusskolā līdz rīta gaismai.

Lidzi jāņem groziņš, jaukas atmiņas par skolas gadiem un labs garastāvoklis. Dalības maksa Ls 2,50, sīkākas ziņas pa tālruni 63232192.

Dundagas vidusskolas saime

labi sagatavotiem, savai cēlajai misijai atbilstošiem cilvēkiem un skolotājiem. Noteicoša loma tajā piekrita mācību iestādes dibinātājam un direktoram Ludim Bērziņam, izcilam sava laika kultūras un sabiedriskajam darbiniekam, kā arī Latvijas Universitātes mācību spēkiem. Skolotāju institūts teicami sagatavoja augsta intelektuālā un morālā līmeņa skolotāju paaudzi jaunas valsts pilsoņu izglītošanai un audzināšanai. Šie skolotāji jeb *institūtnieki*, kā viņi paši sevi sauca, ar aizrautību un degsmi pildīja savu misiju, ko paši bija uzņēmušies, dodot neatsveramu ieguldījumu toreizējās neatkarīgās valsts uzplaukumā. Kurš gan veido savas valsts seju un likteni, ja ne tās cilvēki? Šos cilvēkus viņi audzināja ar savu stāju, dziļajām un daudzpusīgajām zināšanām, augsto garīgumu un morāli, ko paši bija guvuši, mācoties institūtā.

Šis posms — Skolotāju institūts un darbs pirmskara Latvijā — bija gaišākais un laimīgākais manu vecāku dzīves gājumā, tas sakrita ar jaunību, mīlestību, gīmenes veidošanu, bērnu piedzimšanu un notika brīvā valstī bez kādiem spaidiem un pazemojumiem.

Karš un padomju okupācija bija drūms un nomācošs laiks. Domāju, ka nākamajai, manai paaudzei, jau bija nedaudz vieglāk. Putnam, kas piedzimis būrī, tomēr ir vieglāk samierināties ar nebrīvi, jo citu dzīvi tas nepazīst...

Tomēr pirmajā pēckara gadā tēvs ar lielu aizrautību atsāka darba gaitas. Karš bija beidzies, viņš griebeja nodoties savam iemīlotajam darbam saskaņā ar savām spējām un sirdsapziņu. Diemžēl nācās vilties. Tādu cilvēku darbu režīmam nevajadzēja.

Jau pēc pirmā darba gada tēvu atbrīvoja no Dundagas vidusskolas direktora amata (skatīt norakstu), jo viņš atteicās stāties komunistiskajā partijā. Bija arī citas neatbilstmes «padomju cilvēka morālajai stājai». Šādos žņaugos pagāja atlikušais vecāku mūža un darba cēliens. Auces vidusskolā, kur vecāki pēc Dundagas nostrādāja 6 gadus, mācījāmies arī mēs ar vecāko māsu, bet neiestājāmies komjaunatnē. Vēl tagad nesaprotu, kā vecāki to dabūja gatavu, tikai zinu, ka viņiem nācās izturēt lielu morālo spiedienu no augstākstāvošo institūciju puses par apolitikas ievazāšanu mācību un audzināšanas darbā. Tie principi un vērtības, pēc kuriem šī skolotāju paaudze tika gatavota darbam un

veiksmīgi strādāja pirmskara Latvijā, tagad bija nederīgi un kaitīgi. Taču viņi nespēja strādāt pret savu sirdsapziņu un centās arī šādos apstākļos dot skolēniem iespējami daudz tā labā, kas viņos bija. Tāds bija manu vecāku un visas viņu paaudzes inteliģences liktenis.

Esmu pārliecināta — ja manu ve-

• Indriķis Jansons 20. gs. 40.–50. gadu mīļā.

cāku paaudzes inteliģencei būtu dota iespēja piedzīvot Latvijas neatkarību, viņi nebūtu pieļāvuši Latvijas nonākšanu ārvalstu kapitāla verdzībā. Vaina gulstas uz mums, manu un nākamajām paaudzēm, īpaši inteliģenci, kuras lielais vairākums, nodevīgi klusējot, pieļāva un joprojām pieļauj savā zemē demokrātijas vietā valdīt bandītismam. Vienīgā cerība — ka Latviju pret sauli spēs pavērst jaunākā paaudze, tagadējie divdesmitgadnieki, trīsdesmitgadnieki, kas nepazīst svešas varas žņaugus.

Foto no B. Pelses albuma

Noraksts

P a v ē l e Nr. 187
1946. g. 26. oktobrī.

1.

Atceļu no Dundagas vidusskolas direktora v. i. amata kā nepiemērotu darbam Jansonu Indriķi Frici d. ar š. g. 26. oktobrī, izmaksājot viņam direktora algu 2 nedēļas uz priekšu. Līdz ar to atbrīvoju viņu arī no skolotāja pienākumiem minētajā skolā. Visas skolas vadības lietas nekavējoties jānodod jaunieceltajam Dundagas vidusskolas direktora v. i. Grīnfeldam Jānim Kārļa d. ar aktu. ..

Ventspils apr. TIN* vadītāja:
(Līdzuma)

* Tautas izglītības nodaļas. — Red.

• Mirdza Jansone ar meitām Āriju un Baibu 40. gadu vidū.

gu savā dzīvē neesmu darījusi. Vecāku audzināšanas metodes un vērtību sistēmas veidošana bija neuzkrītoša, bet ļoti veiksmīga. Pēriens

skolām. No dažādam malām sabraukušie piecpadsmitgadīgie jaunieši, kas bija beiguši sešklasīgo pamatskolu, piecos gados kļuva par

Lauzīsim galvas dotajā virzienā

ZALI-BALTI-ZILI

Gadu lasām *Līvu laiku*. Gribējās iepazīt tuvāk tā veidotājus, pajautāt to, kas paliek ārpus lībiešu lappuses. Tāpēc uz sarunu aicināju atbildīgo par *Līvu laiku* — Līvu fonda valdes priekšsēdētāju Lindu Zonni — un Līvu savienības valdes priekšsēdētāju Dāvi Staltu.

— Kā pašiem šķiet, vai rakstītais aizsniedz lasītāju?

L.: — Ļoti priecājos par iespēju pavēstīt Dundagas novadam par lībiešu dzīvi. Pēc izcelsmes neesmu saistīts ar šo novadu, un man likās dīvaini — veidot lappusi gandrīz svešai auditorijai. Līdz ar to joprojām nezinu, vai rakstītais sasniedz lasītājus un cik lielu to daļu. Tie, kurus pazīstu, lasa *Līvu laiku* katru mēnesi, diemžēl ieteikumus neizsaka. Tā nu pārsvarā domāju viena pati. Šī gada Līvu savienības (LS) kopapulcē pirmoreiz jutu, ka cilvēki ir gan lasījuši, jo sparīgākie runātāji tieši vai netieši atsaucās uz *Līvu laiku* publicēto. Man liekas, ka *Līvu laiku* visus pamatlasītājus galvenokārt interesē pati informācija, mazāk tās pasniegšanas veids.

D.: — «Tienū» Lindai par entuziasmu, par brīvprātīgo darbu — katru mēnesi, stresojot un dažreiz baroties, bakstīt visus un dabūt rakstus! Ieguvēji ir novada iedzīvotāji, saņemot pilnu un regulāru informāciju par lībiešu dzīves norisēm, un paši lībieši. Lappuse arī tādējādi vieno, ka Linda lūdz līvus par šo to padomāt uz uzrakstīt. Milzu ieguvums ir avīze internetā, jo tā ir gandrīz vienīgā iespēja lībiešu ziņas aizvadīt gandrīz pie visiem, kas ar lībiešu lietu ir saistīti un nedzīvo Dundagas novadā. *Līvō āiga* internetā dod iespēju veidot mūsdienu lībiešu dzīves notikumu hronoloģiju.

— Kādi ir savienības un kādi — fonda mērķi? Kā abas nevalstiskās organizācijas nodala darbību un kā to savstarpēji saskaņo, lai intereses nepārklātos?

D.: — Mērķi ir visai līdzīgi. Līvu savienība vairāk tendēta popularizēt un saglabāt lībiešu kultūru un vēsturi, kā arī veicināt lībiešu sociālo dzīvi (darbs reģionālās grupās). Līvu fonds (LF) vairāk domāts saimnieciskās darbības veidošanai lībiešu vidē un it īpaši Dundagas novadā kā lībiešu kultūrvēsturiskā teritorijā. Fonda galvenā prioritāte ir iedzīvotāju līvu valodu. Vēl grūti pateikt, cik daudz tas mums izdosies, bet jau ir skaidrs, ka tā būs otra ģimenē lietotā valoda jau vairākās lībiešu-latviešu ģimenēs, kā arī minimāli tajā sapratīsies un varēs sarunāties arvien vairāk visu vecumu lībieši un to draugi. Īpaši ar labu vārdu jāmin lībiešu jaunieši — galvenie lībiešu ceturtās atmodas sācēji. Abas organizācijas ar manu ievēlšanu LS valdes priekšsēdētāja amatā kļuvušas par ciešām sabiedrotajām. Savienība tās saimniecisko darbību un naudas piesaisti uztic LF, kura komandā strādā tikai profesionāli un kas kā nodibinājums ir veiksmīgāka organizācija investīciju piesaistei un projektu īstenošanai. LS nav tik ātra un elastīga lēmumos, kā arī nupat tai vairs nav īsti iespējams iegūt sabiedriskā labuma statusu, kas tik ļoti vajadzīgs sponsoru piesaistei. LS ir lībiešu vienojoša organizācija, kas veicina lībiešu kopā nākšanu un sabiedrisko aktivitāti visās reģionālajās grupās. LF praktiski rūpējas, lai lībiešiem un viņu draugiem būtu iemies pulcēties un arī nauda, par ko to izdarīt. Līdzīgs modelis kādreiz bija ielānots LS un

Līvōd Rānda starpā, diemžēl labās ieceres izjauca cilvēku savstarpējā nesaprašanās. Mums abu organizāciju starpā būs sadarbības līgums un es kā šo organizāciju saistauds. Šie abi galvenie faktori noteiks to, ka abas organizācijas darbosies lībiešu tautas interesēs un viena otru nepievilks. LS biedru skaits ir pāri par 300 cilvēku, bet šogad to precīzēs, sākot veidot arī biedru kartotēku. LF valdē ir 7 cilvēki: Linda Zonne — jaunā valdes priekšsēdētāja, es, Jānis Mednis, Edgars Millers (Mazirbe), Māra Vīgerte (Ventspils), Dženeta Marinska (Kolka) un Ieva Zdanovska (agrāk Freimute — Rīga, Dundaga). Katrs LF reģionālais cilvēks atbildēs par kāda konkrēta nekustama īpašuma veiksmīgu apsaimniekošanu.

L.: — Pirmā un galvenā atšķirība ir tā, ka fonds ir nodibinājums, bet savienība — biedrība. Biedrības pēc savas idejas sapulcina cilvēkus, un viņi kā kopīgs spēks attīsta sev interesējošo, šajā gadījumā — lībiskās saknes, kultūru. Nodibinājums, ko arī veido stipri mazāk lēmēju, var nodarboties ar daudzām un dažādām lietām, lūkojot piesaistīt līdzekļus ar projektu starpniecību, ko savienība pašlaik nevar. Abas organizācijas nevajadzētu pretnostatīt, bet uztvert tikai un vienīgi kā savstarpēji papildinošas.

— Kādos novados darbojas Līvu

vai «neapmierina». Uzskatu, ka LS notikušās nekārtības ir ne tikai iepriekšējās vadības, bet arī visu biedru vaina. Kad pirms gadiem četriem iestājos savienībā, tad pirmais un vienīgais ko manīju, bija nekārtības. Sākotnēji mūs, jauniešus, neuzņēma vis statūtu noteiktajā kārtībā, bet gan pēc valdes vecākā ierosinājuma ar balsojumu kopapulcē. Pēc tam tas bija viens no iemesliem, lai mūs īsti neatzītu par LS biedriem. Vajadzēja vairākus gadus un pat nodibināt jaunu organizāciju, lai beidzot savienībā izbeigtu haosu. Tikai tagad problēmas ir samilzušas vēl vairāk. Tas ir fakts — LS ir parādi, un jānotiek brīnumam, lai kāds apstiprinātu kādu LS iesniegto projektu, turklāt LS valdes sēdē sapratu, ka īpašumus parādu dēļ varot atsavināt. Izmājot LF, īpašumu paglābtu.

Patiesībā mani nedaudz kaitina LS attieksme, proti, vai nu viņi būs tik laipni un iznomās savu cēlo namu fondam, kas, ceļos nokritis, lūdzas. LS būtu jāpateicas, ka ir tāds fonds, kas vēlas namu iznomāt ar ļoti labiem un izdevīgiem noteikumiem, tā dodot labumu visiem lībiešiem. Fonds var ne tikai piesaistīt investorus, bet arī finansējumu tautas nama izglābšanai no sabrukšanas, — tā jumts un pagrabs ir briesmīgā stāvoklī. Turklāt tieši ar fonda operatīvo rīcību namu ziemā paglāba no kanalizācijas sistēmas zaudēšanas, jo tajā nebija elektrības. Pareizāk būtu nevis šķībi skatīties uz fondu, bet gan pateikties par piedāvāto iespēju un sekot ziņām *Līvu laiku* par dažādām norisēm tautas namā.

D.: — Linda trāpīgi pateica. Jociņa un stagnātiska ir mūžīgā pukešana. Man lībiešu lietas ir kļuvušas par vissvarīgākajām. Vēlos tās sa-

Jāņa Medņa foto

savienība un Līvu fonds?

L.: — Galvenokārt visa darbība noris Dundagas novadā, Rīgā un Ventspilī, arī atsevišķās vietās Vidzemē.

D.: — Vidzeme paliek LF pārziņā, jo LS pagaidām neizdodas iedzīvotājiem Vidzemes lībiešu intereses un grupas. Galvenā darbības vieta ir un paliks Dundagas novads — lībiešu krasts, kas kopīgi kopjams, mīlējams un attīstāms.

— Dundagas novadā Līvu savienībai ir divi nekustamie īpašumi: Līvu tautas nams un zeme Mazirbē, uz kuras atrodas veco laivu kapsēta. Kā LS paredz tos apsaimnieko? Nesen man jautāja: kāpēc īsti savienībai vajag iznomāt namu fondam? Atbilde, ka tā acīmredzot vieglāk piesaistīt līdzekļus, vaicātāju neapmierināja.

L.: — Daudz kas var kādu neapmierināt. Nepareizi par tādām lietām domāt kategorijās «apmierina»

Linda: — Esmu dzimusi 1987. gadā, rīdziniece tāpat kā mani vecāki. Lībiešu saknes nāk no Rīgas un Vidzemes, par Kurzemi skaidri nezinu. Pastiprināta interese par lībiešiem aizsākās vidusskolā, aizgāju mācīties valodu ministrijas rīkotajosursos. Tā sadraudzējās ar citiem lībiešiem, iesaistījās pasākumos, pēc tam jau līdzēju tos rīkot, nonācu līdz Līvu fondam. Vislielākā nozīme manis un citu man zināmo jauniešu iesaistīšanā ir Dāvim un Julgī Staltiem.

Šogad Latvijas Kultūras akadēmijā pabeidzu Tradicionālās kultūras un latviešu folkloras četru gadu programmu. Divus gadus strādāju Latviešu folkloras krātuvē par asistenti attēlu digitalizācijā, diemžēl šogad esmu bezdarbniece. Turpinu studijas maģistrantūrā Latvijas Universitātē, mācos Kultūras un sociālo antropoloģiju. Tā kā man ir tikai akadēmiskā izglītība, tad pa vasaru iestājos gidu kursus un varbūt jau augusta beigās būšu sertificēta gide Vecrīgā.

Dāvis: — Esmu lībietis un vienmēr sevi par tādu esmu apzinājis. Tā audzinājuši mani vecāki un mans mīļais vectēvs Oskars Stalts, tālbraucējkapteinis no Kolka. Jau bērnībā redzēju, ka lībiešu sabiedrība ir vide,

procesi, tāpēc vēl jo svarīgāk, ka šajā grūtajā laikā mums ir Līvu fonds — kāds, kas piedāvā plecu atbalstu, lokomotīvi, kas avarējušo sastāvu izvedis no purva.

— Ko tuvākajā laikā plānojat Dundagas novadā?

D.: — Līvu fonds paziņo par līvu valodas mācībām no septembra vidus līdz novembra beigām Kolkā, Ventspilī, Rīgā, Staicele un Pālē. Iegūto informāciju apkoposim un nākamā pusgada strādāsim, ieviešot ilgtermiņa valodas mācību sistēmu.

Dundagas novadā galvenā rūpe ir Lībiešu tautas nams Mazirbē, kuru tagad apsaimniekos Līvu fonds. To esam uzsākuši pamazām remontēt un iekļaut dažādos projektos. Nākamvasar tas būs vaļā ik dienu. Dundagas novads akceptējis Līvu fonda izstrādāto Saieta nama koncepciju, un turpinās darbs, lai projektu virzītu tālāk un piesaistītu naudu, tas ir svarīgākais Kolkā. Līvu fondam top ilgtermiņa sadarbības līgums arī ar Dundagas novadu. Domājams, ka šādi līgumi taps ar vairākām valsts, pašvaldību un citām institūcijām. Rudenī vairāk strādāsim, lai lietas sakārtotu un izveidotu nākamā gada budžetu. Nākamgad veidosim rosīgu un notikumiem bagātu lībiešu dzīvi novadā, cik nu līdzekļi ļaus.

L.: — Mans galvenais uzdevums ir paziņot citiem par aktivitātēm. Lasiet *Līvu laiku*!

— Kas iecerēts nākamgad?

L.: — Līvu svētki jaunā un uzlabotā kvalitātē.

D.: — Ir tādi, kam liekas, ka svētkiem jābūt tikai lībiešu sabiedrībai. Tā ir būtības neizpratne. Tas ir lielākais gada reprezentējošais pasākums lībiešu dzīvē. Domāsim, kā apmierināt vecākās paaudzes vēlmes un kā ar svētkiem uzrunāt un iedvesmot turpmākiem darbiem jaunos lībiešus un viņu pēctečus. Nākamās svētkus raksturo sakārtotība un profesionalitāte. Esmu rīkojis 5 starptautiskus festivālus *Baltijas Saule*, Lielo koncertu Rīgas svētkos krastmalā un 3 vērienīgas zaļumballes Zaķusalā. Plašas iespējas piedalīties svētku gatavošanā

kurai esmu piederīgs un bez kuras nejutos pilnvērtīgs. Visu darbību veicu apzināti un plānoti, veidojot stabilu un sakārtotu lībiešu sabiedrību un pārmantojamu vidi. Galvenais ir, lai lībieši nebūtu tikai vecumā virs 70 gadiem, bet būtu pēctecība. 2005. gadā mani ievēlēja Līvu savienības valdē, jo lībieši saprata, ka jaunieši jāpiesaista. Piecos gados ir sarosījušies ap 60 lībiešu jauniešu, vēl ir kādi 20 mazāk aktīvi, un vismaz simtam dažādu lībiešu pēcteču nav izdevies atrast pieeju. Tas — pašlaik. Saposīsim savu vidi, iztīrīsim gadu gaitā pieputējušo attieksmi pret lībisko, un jaunieši paši būs klāt. Vispasīvākā vecuma grupa ir no 40 līdz 60 gadiem — idejas un to īstenošanas vīlušies lībieši. Taču arī viņi mazpamazām mostas.

Es pārzinu četras valodas un varu sarunāties lībiski. Ceru drīz pabeigt vēstures studijas, kas darbu dēļ ievilkušās. Esmu žurnālists Aizsardzības ministrijā, un manus TV sižetus ik nedēļas var redzēt raidījumā *Laiks vīriem*, kā arī lasīt manus rakstus žurnālā *Tēvijas Sargs*. Esmu aktīvs politiķis un stratēģis, tāpēc arī Rīgas domes deputāts.

Līvu dzīve ir mans hobijs un darbs. Man ir 28 gadi, un es savu nākotni redzu Dundagas lībiešu novadā.

piedāvāsim LS biedriem. Protams, paredzēta arī lībiešu bērnu un jauniešu nometne *Mierlīnīkizt* Mazirbē. Vēl plānots piedalīties Lielajā talkā, kā arī daudz mazāku pasākumu ar lībiešu līdzdalību. Nākamais gads Dundagas novadā būs zaļi balti zili iekrāsots.

— Savulaik Līvu savienība virzīja Košraga vēsturiskā ciema iekļaušanu UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. Pašlaik to precīzē. Kāds ir savienības un fonda viedoklis un priekšlikums — vai Košraga ciemu no jauna apstiprināt UNESCO saraksta projektā?

L.: — Mūsu domas ir vēl tālejošākas, vadoties pēc Suitu novada pieredzes. Dundagas novads apvieno lielāko daļu lībiešu teritorijas Kurzemē, un tieši lībiskais padara šo novadu īpašu. To aizvien vairāk izkopjot, var panākt brīnumu lietas.

D.: — Tieši tik un ne vairāk varam pateikt par nākotnes plāniem. Varbūt mātīcība — nerunāt, kamēr neesi ko panācis. Tomēr pateikšu, kas mums nākotnē šķiet būtisks — Dundagas novadam pievienot lībiešu ciemus, kas pašlaik atrodas ārpus tā (uz Ventspils pusi no Sīkraga), atjaunojot pēc iespējas precīzāku lībiešu kultūrvēsturisko teritoriju, ietvert lībiešu vārdu Dundagas novada nosaukumā (vajadzīga iedzīvotāju balsošana), darbs ar UNESCO. Par pēdējo plašāk neizteikšos, bet skaidrs, ka šīs trīs lietas būs ļoti grūti īstenot un prasīs vairākus gadus. Pašlaik visnotaļ atbalstām Košraga un Sīkraga ciemu iekļaušanu UNESCO sarakstos.

Viss, ko darām, ir Dundagas novada iedzīvotāju labad, tāpēc lūdzam cilvēkus mosties no pesimistu gultām un noticēt mums un labākai nākotnei. Mūsu kopīga aktīva darbība atvedīs Dundagas novadam tūristus, kas šē atstās ievērojamus līdzekļus, līdz ar to novads varēs veiksmīgāk attīstīties.

Alnis Auziņš

Līvõ āiga • Līvu laiks

Tēriņš!

Svētki, svētki un vēlreiz svētki — tāds mums šoreiz ir *Līvu laiks*. Varbūt tāpēc, ka vasara beidzas un ir pēdējais laiks svinēt. Šī nedēļa deva man jaunas domas par mūsu nākotni. Un šīs domas nāk ar cerību, ka viss iet labi un būs vēl labāk, ja mēs mācīsim saviem bērniem lībiešu valodu un rakstīsim pasēs «lībietis».

Linda Zonne

Pivād, pivād ja vēl kōrd pivād — selļi mādđōn sīekōrd um *Līvõ āiga*. Vōib vōlda siepierāst, ku sōv lopūb ja um perri āiga piddō. Se nadīļ āndiz minnōn ūži mōtkidi iļ mād tulbizāigō. Ja ne mōtkidi tulāb lūotōkstōks, ku amā lāb jōvīst, ja līb vēl jo paṛīmi, ku mēg opātōm mād lapstōn līvō kīeldō ja kēratōm passōs «līvli».

Linda Zonne

Līvu ziņas • Līvōd tieudōd

31. VII Latvijas Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā, Lībiešu sētā pie Zojas Sīles notika talka. Ieradās Līvu fonda jaunieši un ansamblja *Līvlizt* dziedātāji ar pašu diriģentu. Pēc kārtīgā darba norisa tikpat kārtīga maltīte un dziedāšana.

No 5. līdz 8. VIII Ventspilī notika pilsētas svētki, tajos piedalījās arī lībieši.

7. VIII notika Andreja Šulca 100 gadu jubilejas izstādes atklāšana Mazirbē.

No 13. līdz 15. VIII Hānjā norisi-

nājās triju tautu spēles.

28. VIII Liepupē otro gadu pēc kārtas notiks Vidzemes lībiešu rīkotā starptautiskā Uguns diena.

29. VIII Turaidā notiks Vidzemes lībiešu diena.

Tīmeklī atrodamā mājaslapa www.livufonds.lv NAV Līvu fonda mājaslapa! Organizācijai ar šo lapu nav ne mazākās saistības. Pēc sazināšanās ar tās veidotāju fondam piedāvāja lapu pārpirkt par nesamērīgu naudu.

Ventspilij 720 • Vāntan 720

Augusta otrā nedēļas nogale jau ierasti kļuvusi par Ventspils pilsētas svētku dienām, kad Ventspils iedzīvotājus un pilsētas viesus aicina izbaudīt svētku gaisotni. Šogad tie bija īpaši, jo pilsēta vairākas dienas svinēja apaļus 720.

Svētki sākās 5. VIII, atklājot paplašināto mazbānīša maršrutu līdz Ventspils Piedzīvojumu parkam. Bānītis ticis pie vairākām jaunām pieturvietām, un viena no tām ir īpaša — tā atgādina par mazbānīša vēstures gaitām, kad tas kursēja gar Lībiešu krastu. Šī stacija ir kādreizējās Mazirbes stacijas kopija!

Piektdien cilvēkus priecēja mūzikas skaņas no Ventspils Sv. Nikolaja evaņģēliski luteriskās baznīcas torņa, bet vakaru noslēdza pilsētas balvu pasniegšanas ceremonija rātslaukumā. Kā allaž balvu ieguvējus noteica pilsētas iedzīvotāju balsojums un īpaši izveidota žūrija. Pilsētas Lielo balvu ieguva Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks Guntis Blumbergs.

Sestdien, svētku kulminācijā, pasākumi notika turpat vai visā pilsētā, bet galvenie notikumi — krastmalā. Tur norisinājās desmi-

tais Baltijas ziedu paklāju festivāls, kurā uzvarēja ziedu salons *Vinda* no Lielvārdes. Īpašu uzmanību saistīja arī Latvijas spēkavīru čempionāt, un skatītājiem par prieku pirmais bija ventspilnieks Mareks Leitis. Lielajā laukumā varēja dzirdēt arī lībiešu valodu, jo tur uzstājās vokālais ansamblis *Rāndalist*. Uguņošanu, kuras norisi gan ietekmēja laika apstākļi, pavadīja pasauleslavenais zviedru komponists un pianists Roberts Velss (*Robert Welss*). Balle turpinājās visu nakti Reņķa dārzā, piedaloties *Opus pro* un jaunajam *Radio 101*.

Svētdien bija iespēja izbaudīt seno amatu dienu Ventspils Piejūras brīvdabas muzejā — izmēģināt roku podu virpošanā, virvju višanā un pervēšanā jeb dziļu krāsošanā.

Vēl svētku laikā varēja vērot īsfilmu skati, apmeklēt Džakomo Pučīni operu *Madame Butterfly*, noklausīties Imanta Kalniņa mūzikas koncertu, cauru nakti izbaudīt Ventspils akvaparka priekus.

Tie bija svētki visām gaumēm. Daudz laimes, Ventspils!

Vents Priedoliņš

Andreja Šulca simtgades gleznu izstāde Mazirbē Andrej Šults 100 āigast mōļtōkst nāgṭōks Irēl

Šogad 7. VIII daļa lībiešu un mūsu draugi pulcējāmies Līvu tautas namā Mazirbē, lai godinātu mākslinieku, baudītu skaistās gleznas un ļoti garšīgus lībiešu ēdienus, kā arī visi kopā atpūstos un svinētu īstus, gaišus svētkus.

Tos rīkojām dienā, kad parasti katru gadu esam svinējuši Līvu svētkus. Šoreiz iznāca mazie līvu svētki, kuros paši Līvu savienības (LS) biedri bija pagatavojuši gan tradicionālus, gan netradicionālus lībiešu ēdienus. Iepriecinoši, ka ēdienu nogaršošanā savāktie ziedojumi pilnībā nosedza parādu par

Lībiešu tautas nama elektrību. Svētku runas par spīti politisku, ekonomisku un vēl citādu iemeslu dēļ radītajai uzticības krīzei vadīja ilggadīgais LS vecākais Aldis Ermanbriks, kuram Andrejs Šulcs bija onkulis. Uz svētkiem bija ieradušies ap 30 somu, kā arī liels autobuss ar igauniem. Visas runas tulkoja, un viesi palika apmierināti. Protams, svētkos piedalījās paši lībieši, visvairāk tieši no LS Kolkas grupas. Īpaši spēcīga bija Dundagas novada vadītāja runa. Aldons Zumbergs uzteica lībiešu pašreizējo centību sakārtot savas lietas un spēju visām

Triju tautu spēles Hānjā Kuolm rov māngōd Hānjamōl

Piektdien, 13. VIII, rīta agrumā 24 lībieši devās satikt savus draugus hāniešus un setus. Pirmo reizi lībieši pēc hāniešu uzaicinājuma devās uz Hānju 2006. gadā pavisam nelielā delegācijā. Tiem, kas vēl joprojām nezina, — hānieši un seti ir Igaunijā dzīvojošas somugru tautas, kuru stāvokli var salīdzināt ar latgaliešu stāvokli Latvijā. 2007. gadā aizsākās triju tautu spēļu tradīcija, kas norisinās vienu gadu Hānjā, vienu Setu zemē un vienu — Līvzemē. Nu spēles norisa jau ceturto reizi, un šogad tās bija visiespaidīgākās.

Pasākums ilga trīs dienas un tagad, nule kā atgriezies no spēlēm, steidzu rakstīt par iespaidiem. Šoreiz spēles bija apvienotas ar Vasaras augstskolu, kas Hānjā noris jau 20. reizi. Vasaras skolā varējām izziņāt Hānju un iepazīties ar dažādiem tradicionālajiem amatiem. Jāpiebilst gan, ka lekcijas bija vietējā valodā, ko diemžēl lielākā daļa no mums nezina. Mūs veda arī ekskursijā pa apkārtni. Tās laikā spriedu, cik labi, ka Latvija ir līdzena, jo mūsu ceļš veda pa stāviem kalniem un nogāzēm. Pasākums ietvēra arī teātra izrādes, pasaku lasījumus un 2 koncertus. Pirmajā koncertā uzstājās *Nurmorkestör* un Anu Taul (Anu 2004. gadā pārstāvēja Igauniju Eirovīzijā) ar savu grupu. Otrajā koncertā, kas norisa uz Munameģa ierīkotā skatuvē, uzstājās ļoti populārā setu jauniešu grupa *Zetod*, kuru kādreiz varbūt dzirdēsim arī Līvu krastā. *Zetod* koncertā līvi dejoja tik aizrautīgi, ka vietējie pabīdījās malā, lai netraucētu. Spēles norisa ot-

rajā dienā, jauktās komandās, jo galvenais tajās ir draudzība. Pirmā bija veiklības stafete, tad bija atmiņas spēle ar vārdu meklēšanu, vir-

• Sarunas par nākotni. • Rōkūd iļ tūlbizāigō.

Ilzes Iesalnieces foto

ves vilkšana, slavenā hāniešu gumijas stiepšana un futbols. Kopumā — ļautri pavadīts laiks.

Pa vidu notika arī sarunas ar mūsu draugiem. Šogad atskārtu, ka sadarboties ar šīm tautām ir vēl svarīgāk, nekā man šķita agrāk. Mūsu tautai ir patiesi veicies, ka varam gūt pieredzi, jo šīs tautas savas kultūras atjaunošanā tikušas tālāk un piedāvā mums visu iespējamo pieredzi. Īpaši noderīga šķiet pieredze savas valodas atjaunošanā ar valo-

ti, aizvien vairāk aktīvie līvu jaunieši ieinteresē savus brāļus, māsas, māsiņas un brālēnus izziņāt savas saknes, kas bieži vien ir pirmais solis uz savas tautības atzišanu. Tāpat priecē, ka aizvien rosīgāk iesaistās Dundagas novada jaunieši. Sarunu beigās seti mums uzdāvināja sava žurnāla numuru, kurā bija raksts par pērnā gada triju tautu spēlēm Liepupē. Novēlējums — vairāk interesēties un rakstīt citam par citu!

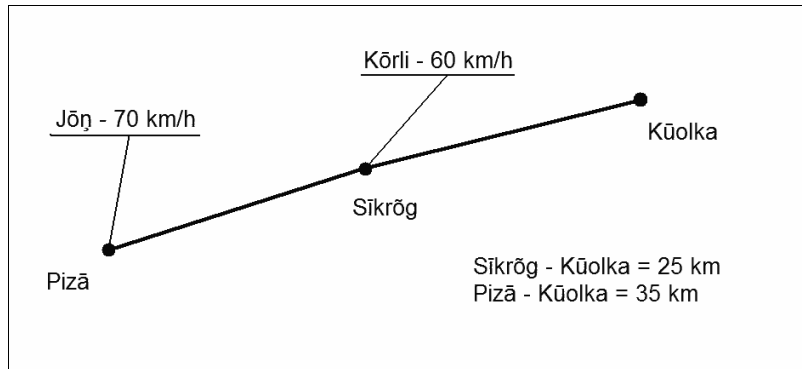
Linda Zonne

Vents vaicā: Kā tu domā? Vānt kizūb: Kuī sa mōļlōd?

Jōņ ja Kōrli broutšōbōd Kuolkō Īldža jūrō. Jōņ jelāb Pizā kilās, agā Kōrli jelāb Sīkrōg kilās. Ne mōlmōd broutšōbōd eṭṭš kilāst. Riek Pizā kilāst Kuolkō um 35 kilomētōrd pitkā, agā Sīkrōg kilāst Kuolkō um 25 kilomētōrd pitkā. Jōņ broutšōb 70 km/h kierdō, agā Kōrli 60 km/h kierdō. Kis līb juo pakānd Kuolkō Īldža jūrō, Jōņ vōi Kōrli?

Jānis un Kārlis brauc pie Ilzes uz Kolku. Jānis dzīvo Miķeļtorņī, bet Kārlis dzīvo Sīkragā. Viņi abi brauc no sava ciema. Ceļš no Miķeļtorņa līdz Kolkai ir 35 kilometru garš, bet no Sīkraga līdz Kolkai 25 kilometru

garš. Jānis brauc 70 km/h ātri, bet Kārlis 60 km/h ātri. Kurš būs ātrāk Kolkā pie Ilzes, Jānis vai Kārlis?

Vastūks līb tulbiz kūš. Atbilde būs nākamajā mēnesī.

2 mēnešus, un tas būtu nepieļaujami — steigā rīkot mūsu gada lielākos un nozīmīgākos svētkus. Visupirms jāatvairojas iepriekšējās vadības vārdā visiem, kas to ļoti pārdzīvo, taču esmu gatavs to atkārtot vēl un vēl. Pašlaik cīnos, lai LS pastāvētu, lai mums būtu iespēja mācīties savu valodu un lai mūsu bērni un bērnubērni apzinātos sevi kā lībiešus. Iepriekšējo gadu laikā LS ir valdījusi tāda divvaldība, kas novedusi lietas gandrīz pie pilnīgas izjukšanas. Diemžēl tā baudīja lielākās daļas lībiešu sabiedrības uzticību, bet tagad saistībā ar to nāk gaismā daudzi un dažādi šokējoši fakti, kas liek man kā LS vecākajam pieņemt skarbus lēmumus, lai mēs visi nākotnē spētu cits citam paskati-

ties acīs un teikt: jā, mēs bijām lēticīgi, bet tagad savas kļūdas labojam un ejam uz priekšu.

Tieši tāpēc jau tagad paziņoju, ka Līvu svētki nākamgad būs. Tiem būs vairākas tradicionālas iezīmes, taču svētku koncepciju un kvalitāti būtiski mainīsim. Tie vairs nebūs svētki, kas rīkoti uz parāda kā 2009. gadā. Tie nebūs svētki tikai LS biedriem. Tie nebūs svētki dzērājiem un kaušļiem. (Starp citu, aizvadītajos mazajos līvu svētkos piedzērušies bija tikai daži cilvēki, kas neizbojāja pasākuma jauko gaisotni.) Tie būs svētki visiem, kas ciena un godā lībiešu kultūras mantojumu un tautai piederīgos. Tie būs svētki, kuros interesanti būs visu paaudžu lībiešiem un viņu draugiem.

Dāvis Stalts

Raibs kā dzeņa vēders

Mākslas dziedina

No 5. līdz 8. VIII Dundagas pils pārvērtās par mākslas, dziedināšanas un jaunu atklāsmju centru. Tur mājvietu rada 4. Starptautiskā Mākslu terapijas vasaras skola, ko rīkoja Veselības institūta Mākslu terapijas centrs un Latvijas Deju un kustību terapijas asociācija.

Vasaras skolā piedalījās gan profesionāļi, gan parasti interesenti, arī daži dundadznieki, kas vēlējas sīkāk izziņāt un izprast mākslu terapijas darbības būtību. Tā ir veselības aprūpes joma, kurā ar mākslas līdzekļu, tehnikas un paņēmienu palīdzību risina pacientu veselības un sociālās problēmas. Mākslu terapijas skolā meistarklases ārzemju lietpratēju vadībā notika vizuāli plastiskās mākslas terapijā, dejas kustību terapijā, mūzikas terapijā un drāmas terapijā.

Šo rindiņu autore piedalījās mūzikas terapijas grupā pie augsti kvalificētas igauņu speciālistes Alises Pehkas (*Alice Pehk*) meistarklasē *Sevis apzināšanās pilnveide, lietojot mūziku un spontāno radošumu*. Patlaban A. Pehka studē mūzikas terapi-

jas doktorantūrā Hamburgas mūzikas un teātra institūtā, strādā mūzikas terapeita privātpraksē un vada lekcijas Tallinas un Tartu universitātēs.

Mūzikas terapijas meistarklase patiesi bija mūzikas caurstrāvota — jau no paša sākuma, kad katram iepazīstoties savs vārds bija īpaši jādzied, un līdz pat mācību noslēgumam, kad visi grupas dalībnieki, rokās sadevušies, izdziedāja katrs savu īpašo skaņu, tā kopā veidojot īpatnēju, meditātīvu un saliedējošu akordu. Mūzikas terapeites Alises Pehkas plašās zināšanas, paraugdemonstrējumi un izteiktā iejušanās apkārtējos cilvēkos kalpoja kā dāvana grupas dalībniekiem — spēja labāk izprast sevi un citus, mācēt sadarboties, izjust

mūzikas dziedinošās un radošo prasmju veicinošās nianšes.

Līdz šim nebiju saskārusies ar mūzikas terapiju. Viena no saistošākajām nodarbībām likās *BMGIM* (*Bonny Method of Guided Imagery and Music* — Pavadošās iztēles un mūzikas metode) paraugdemonstrējums, kurā viens no grupas dalībniekiem kļuva par klientu un ļāvās muzikālam un iztēles rosinošam ceļojumam. *BMGIM* ir kā ceļš, kurā klients vēlas izpētīt savus iekšējos procesus ar īpaši izvēlētu klasisko mūziku mainītā apziņas stāvoklī apmācīta terapeita vadībā.

Ja ikdienā mūziku uztver kā vienu no izklaides un atpūtas veidiem, tad mūzikas terapijā ar to jāmaks pareizi apieties, izmantot, ieklausīties un būt gatavam uz dažādām klientu jeb pacientu reakcijām, kā arī paredzēt nākamās ārstēšanas posmus. Mūzikas terapija Latvijā vēl ir samērā maz pazīstama, bet ar katru gadu tā kļūst par arvien nozīmīgāku veselības aprūpes jomu un vairākos gadījumos pat par medikamentozās ārstēšanas aizstājēju.

Ieva Zemīte

jiem un labākajam spēlētājam bija sarūpējis Aldis Felts. Īpašu velti visām Dundagas novada komandām dāvāja Gunārs Laicāns un Guntis Pīrvits.

Lai sportisti un līdzjutēji būtu paēduši un omulīgi, A. Neparts, Rudīte Cela, Gunta Asere un Arnis Ozoliņš galdā cēla tradicionālo Pāces zivju zupu, kam aizdaru bija sarūpējis G. Pīrvits.

Noslēgumā iecerēto iztraucēja negaiss, tāpēc ugunošana notika Dundagā un dejas — Dundagas pilī, kur visiem jautru garastāvokli gādāja muzikanti no Rīgas un Dundagas (Juris Kajaks, Georgs Ignatjevs, Andris Zviedrs, Ģirts un Gints Jānbergi). Paldies arī pils direktorei Baibai Dūdai un Rutai Bērziņai!

Gints Jānbergs

apliecinot vēlmi sniegt savu ieguldījumu Pasaules dabas un kultūras mantojuma saglabāšanā. Latvijas vārds Pasaules dabas un kultūras mantojuma sarakstā minēts divas reizes: Rīgas vēsturiskais centrs (iekļauts 1997. gadā) un Strūves ģeodēziskais loks (starpvalstu nominācija, iekļauta 2005. gadā). Kopumā UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā pašreiz ir iekļautas 911 nominācijas.

Tuvākas ziņas UNESCO LNK sekretariātā, tālr. 67325109.

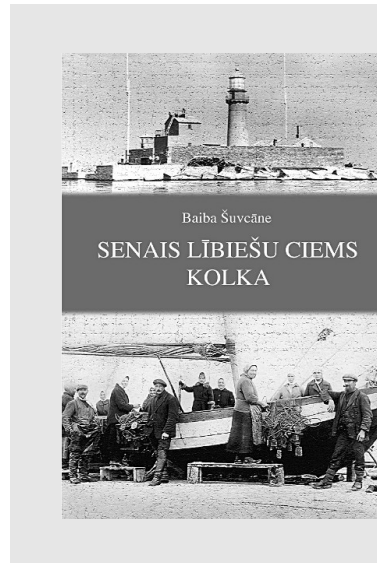
Liene Krīvena,
UNESCO LNK konsultante

* Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija.

Atjauno pils akmens stēlas

Ar Valsts kultūrkapitāla fonda finansiālu atbalstu pilī notiek restaurācijas darbu 1. posms — atjauno akmens stēlas ar cilņiem. Cilņos pie galvenajām durvīm atainoti Kursas bīskaps Bernolds un Ordeņa mestrs bruņinieks Dītrihs fon Groningens. Darbus veic SIA *Slēgakmens* restaurators Edgars Purviņš.

Baiba Dūda, pils direktore

Būsiet miļi gaidīti grāmatas „**Senais lībiešu ciems Kolka**” atvēršanas svētkos 2010. gada 4. septembrī plkst.15.00 Kolkas tautas namā

Baiba Šuvcāne

Nāc dejot!

Dundagas novads nav iedomājams bez saviem dejotājiem, kas kuplīnātu novada svētkus, piedalītos Dziesmu un deju svētkos un rosiģi darbotos novada kultūras dzīvē. Tāpēc aicinām jauniešus un vi-

dejo paaudzi pieteikties tautisko deju kolektīvā, ko vadīs Dace Treinovska. Pieteikties līdz 15. IX pa tālruniem 63237859, 22021270 vai personiski pilī, Kultūras centrā.

Aicinot un gaidot,
Kultūras centra vadītāja
Smaida Šnikvalde

Sākusi darbu atdzelžotava

13. VIII vēlu vakarā Dundagas ūdensvadu tīklam pieslēdza jauno atdzelžotavu, un tagad visa Dundaga, kas izmanto centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus, saņem labu dzeramo ūdeni. Par paveikto stāsta ūdenssaimniecības projekta vadītājs Guntis Kārklevalks.

Pagaidām atdzelžotava darbojas piestrādes režīmā. Lietpratēji pārbaudīs iekārtu darbību, ko vajadzēs, pierēgulēs. Objektu kopumā nodos pēc dažiem mēnešiem.

Atšķirība starp veco un jauno ūdeni ir acīm redzama — jaunais ir skaidrs, tīrs. Dzelzs vairs nenogulsējas, taisnība, atdzelžojot ūdens kļūst ciets. Cilvēkam tas nekaitē, bet veļas mašīnām jālieto kalgonīts

un tējkannas biežāk jāskalo.

Darba grūtākā daļa ir paveikta. Atliek šo to pieslīpēt. Atdzelžotavā jāveic neliels kosmētiskais remonts, Andreja Upīša ielā pieslēguma vietā jāuzklāj asfalts, jāsapoš visur, kur tas vēl vajadzīgs — Dundagā un Jaundundagā. Par spīti šīs vasaras īpatnībām ceram augustā to paveikt.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Dundagas novada Dome ar 25.08.2010. sēdes lēmumu ir izdevusi saistošos noteikumus Nr. 21 Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijas plānojums ar grozījumiem. Grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Ar plānojuma materiāliem var iepazīties Attīstības nodaļas telpās Dundagā, Pils ielā 14, no plkst. 8.30 līdz 16.30 un pašvaldības mājas lapā: www.dundaga.lv sadaļā *Dokumenti, šķirklis Teritorijas plānojums*.

Būvmateriālu veikalā MASTERS

Rojā, Bangu ielā 2,
tālr. 63291045, 29169490,

pārdošanā

☛ Dažāda veida augsnes, rudens minerālmēslojums. Jauns pievedums saimniecības precēm, tapetēm, gumijas zābakiem. Super cena!

☛ Akmens vate PAROC 610×1220 mm plāksnēs:

1 paka 10,42 m² **5 cm** bieza —
cena **Ls 11,96;**

1 paka 5,95 m² **10 cm** bieza —
cena **Ls 13,90.**

☛ Līmēšanas un armēšanas java putuplastam un vatei BAK 25 kg —
cena **Ls 3,65.**

Pērkam visa veida meža īpašumus un cirsmas. Palīdzam nokārtot vajadzīgo dokumentāciju. Tel. 22077215.

SIA *KG Metāls* iepērk melnos un krāsainos metāllūžņus. Nodrošinām to sagriešanu un transportēšanu. Samaksa tūlītēja. Tel. 28477217.

Iepērk dārzenus, ogas, ābolus, lauku un meža veltes. Tel. 26296023.

Mirdza Egle (1925)
Velta Andersone (1933)
Eleonora Petrovica (1926)
Zelma Kanberga (1928)
Jānis Bleive (1931)
Ivars Stanga (1986)

«Dundadznieks» Nr. 8 (101)
2010. gada augustā.

Dundagas novada domes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696, pasūtīšanas indekss pastā **3085.**

Redakcijas adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Velta Metene, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Smaida Šnikvalde, Aiga Štrausa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos snieguši amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.

Metiens: 500 eks.

Internetā: www.dundaga.lv/avize

Pāces kausā

Katru gadu jūlijā dundadznieki sarosās un dodas uz Pāci sakopt Lāču krogu, lai uzņemtu volejbolistus no citiem novadiem un arī paši piedalītos tradicionālajā volejbola spēlē. Šogad piedalījās 11 komandas, no tām 5 no Dundagas novada.

24. VII Juris Kajaks un Ludis Derkevics atklāja 17. *Pāces kausa* volejbola sacensības. Ar klusuma brīdi sportisti un līdzjutēji pieminēja Daini Derkevici, bijušo sportistu, šī kausa dibinātāju un rīkotāju. Sportisti nolēma šīs sacensības veltīt Daiņa Derkevica piemiņai, un no šī gada tās sauksies *Daiņa Derkevica piemiņas kausa volejbolā*.

Viesu komandas bija ieradušās no Ventspils, Mārupes, Rīgas, Trikātas, Talsiem un Babītes. Galvenā sacensību tiesnese — Gundega Lapiņa. Uzvaras laurus šogad plūca

Sukturi — Dundagas, Talsu un Rīgas apvienotā komanda. 2. vietā *Rona* no Trikātas, 3. vietā *Pāce* no Dundagas (Una Sila, Andra Grīvāne, Jānis Dambergs, Aivars Pekmanis, Gints Jānbergs, Ivo Kalers, Reinis Pekmanis un Gundars Krūziņš). Par labāko spēlētāju tika atzīts R. Skundiņš no «Ronas».

Paldies visiem, kas piedalījās sakopšanas talkās, un devīgajiem atbalstītājiem: novada domei, I. Kaleram, Jānim Zīlem, Dinam Derkevīcam, Hansam Herbstam un Arnim Nepartam. Balvas 1. vietas ieguvē-

nijām pasaules mantojuma konvencijas īstenošanai. Latvijas dabas un kultūras mantojuma pieteikto vietu un objektu atbilstību šim sarakstam vērtēs saskaņā ar UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālā saraksta nolikumu. Ar to var iepazīties adresē www.unesco.lv — programmas — kultūras programma — pasaules mantojums.

UNESCO *Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību* pieņemta 1972. gadā. Latvija tai pievienojās 1995. gadā, tādējādi

Paldies!

Kolkas pašdarbnieki saka lielu paldies sponsoriem Regīnai Rūmniecei un SIA *Līcis 93* saimei, kā arī šoferītim Artim Ernštreitam par iespēju 11. VIII izbaudīt īsti vasarīgu, piedzīvojumiem bagātu dienu Lietuvā, apmeklējot Jūras muzeju, Delfināriju, kā arī brīnišķīgo Kuršu kāpu.

Evita Ernštreite

Septembrī novada domē

15. IX plkst. 9.00 Attīstības un plānošanas komitejas sēde.

16. IX plkst. 9.00 Sociālā, izglītības un kultūras komitejas sēde.

22. IX plkst. 9.00 Finanšu komitejas sēde.

29. IX plkst. 9.00 domes sēde.